



1941
SERIE
"Super 4"
KONSTRUKCE
MATERIAL
PŘEDNES
VZHLED

Nové radio

je věc tak delikátní ...



NOUZOVÁ OBSLUHA

V nepravděpodobném případě, že by motorek přijímače vypověděl službu a přijímač byl instalován na odlehleém místě, kde by nebyl okamžitě po ruce odborník, který by závadu odstranil, lze přijímač obsluhovat i též rukou.

Vlnové rozsahy se pak přepínají bakelitovým klíčem „d“ (viz obraz na str. 3), který jest dodáván s přijímačem. K tomu je třeba vyšroubovat oba ozdobné šrouby v blízkosti ladícího knoflíku a zasunout klíč do horního otvoru. Jestliže bylo některé ze čtyř pravých tlačítek stisknuto, když motor naposledy pracoval, lze ladit normálně ladícím knoflíkem. Bylo-li oproti tomu některé z levých deseti tlačítek stisknuto, nutno vytáhnout ladící knoflík a ladit bakelitovým ladícím klíčem, zasunutým do duté osy ladícího knoflíku.

Knoflík rozšiřovače pásma lze používat stále k ladění s necejchovaným rozšířením pásma v rozsahu krátkých vln „4“.

Kdybyste průběhem doby zjistili, že přijímač ztrácí svůj nádherný přednes, nebo že jeho citlivost klesá, vyměňte včas elektronky za nové. Doporučujeme Vám proto, abyste si dali elektronky občas u svého obchodníka přezkoušet i opotřebované dali nahradit stejnými typy elektronek

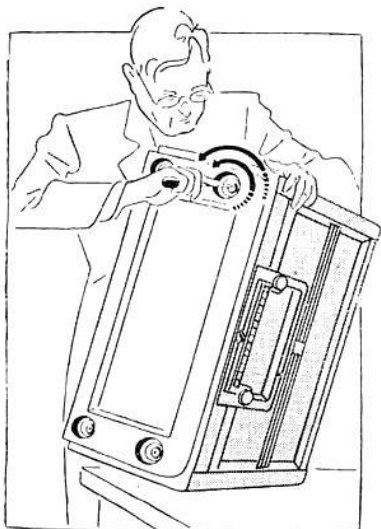
PHILIPS *Miniwatt*

Žádejte výslovně PHILIPS „MINIWATT“, neboť přístroj je pro ně konstruován a dává s nimi nejlepší výkon

NOVÉ RADIO . . .

. . . je věc tak delikátní jako svatba. Kdežto však volba nevěsty nebo ženicha jest vždy velmi těžká, byl Váš výběr přijímače mnohem snadnější. Vaše srdce, rozum i Váš sluch ihned rozhodly pro radio PHILIPS. A jméno PHILIPS Vám dává naprostou jistotu, že Vaše volba nemohla být lepší. — Teď už jde jen o to, abyste si s novým přijímačem, který dlouhou dobu bude krásit Váš život, dobře porozuměli. Máte první přijímač na světě, který umožňuje tlačítkové ladění též krátkovlnných vysílačů, včetně pásma 13 m. Přečtěte si pozorně tento návod. Ukáže Vám, jak lze z dokonalého radia PHILIPS vytěžit nejvíce.

JAK UVÉSTI PŘIJIMAČ DO CHODU



Přístroj opatrně vybalte a po otočení obrtlíků odejměte zadní stěnu. Odstraňte gumový proužek, kterým jest zajištěn ukazatel ladění proti pohybu a gumový proužek, nasunutý na knoflíčích k obsluze. Aby se předešlo poškození, jest kovový trup přijímače přitážen ke dnu skříně čtyřmi šroubky. Tyto šroubky, které jsou zapuštěny do mosazných svorníků na spodku skříně, uvolněte úzkým šroubovákem otáčením doleva (viz obrázek). Tím se uvolní kovový trup uvnitř skříně a spočívá pak pružně na gumových podložkách.

Při každé další dopravě přijímače nutno trup přijímače opět přitáhnouti ke dnu skříně. Rovněž ukazatel i knoflíky přijímače nutno opět zajistiti gumovými proužky.

Důležité!

Nikdy nehýbejte součástkami umístěnými na kovovém trupu a určenými pro vyvážení přijímače.

Elektronky

Přesvědčte se podle obrázku, zda jsou elektronky na svých místech. Normálně jsou zasazeny do objímek již v továrně. Kdyby však některá byla ze své objímky vysunuta nebo kdyby bylo nutno některou nahraditi, počínejte si takto: patice elektronky má po straně podlouhlý výstupek (jako tlustá čára), jemuž odpovídá zašpičatělý hrbolek na objímce v přijímači. Natočte elektronku tak, aby hrbolek byl pod výstupkem na patici. Elektronka se pak snadno zasadí do objímky. K zasazení elektronek EF 8 a ECH 3 nutno nejdříve vysunouti (směrem dozadu) dírkovaný kryt, který kryje obě elektronky. Čepičky přívodních kablíků musí býti správně nasazeny na roubících příslušných elektronek EF 8, ECH 3, EF 9 a EF 6. Dírkovaný kryt, kryjící elektronky EF 8 a ECH 3, zasune se pak opět na původní místo.

Optický ukazatel ladění EM 4 jest upevněn na úhelníku, který je přišroubován

ZÁZNAMY O PŘEZKOUŠENÍ A VÝMĚNĚ ELEKTRONEK

Přijímač zakoupen dne..... 194.....

Elektronka	Přezkoušena dne	Nález	Vyměněna dne	Poznámka
EF 8				
ECH 3				
EF 9				
EAB 1				
EF 6				
EL 6				
EM 4				
1561				

DŮLEŽITÉ!

Postupuje-li se při zapojení a obsluze přesně podle tohoto návodu, bude výsledek jistě uspokojivý; přístroj byl před odesláním pečlivě přezkoušen. Kdyby však proti očekávání přijímač nepracoval zcela bezvadně, pak se řiďte těmito radami:

Zapnete-li přijímač a nesvítí-li ladící stupnice, zkuste:

1. Je-li v zásuvce proud (vyzkoušejte stolní lampou) nebo má-li v ní nástrčka dobrý dotyk.
2. Je-li nástrčka na zadní stěně nasunuta správně na kolíčky v přijímači.
3. Je-li tepelná pojistka P (viz na obr. 3) na síťovém transformátoru v pořádku. Je-li pojistka přetavena, nutno ji po vychladnutí transformátoru nahradit novou.
4. Není-li uvolněna nebo vadná některá osvětlovací žárovka.

Nelze-li přijímat, ačkoli jest stupnice osvětlena, zkuste:

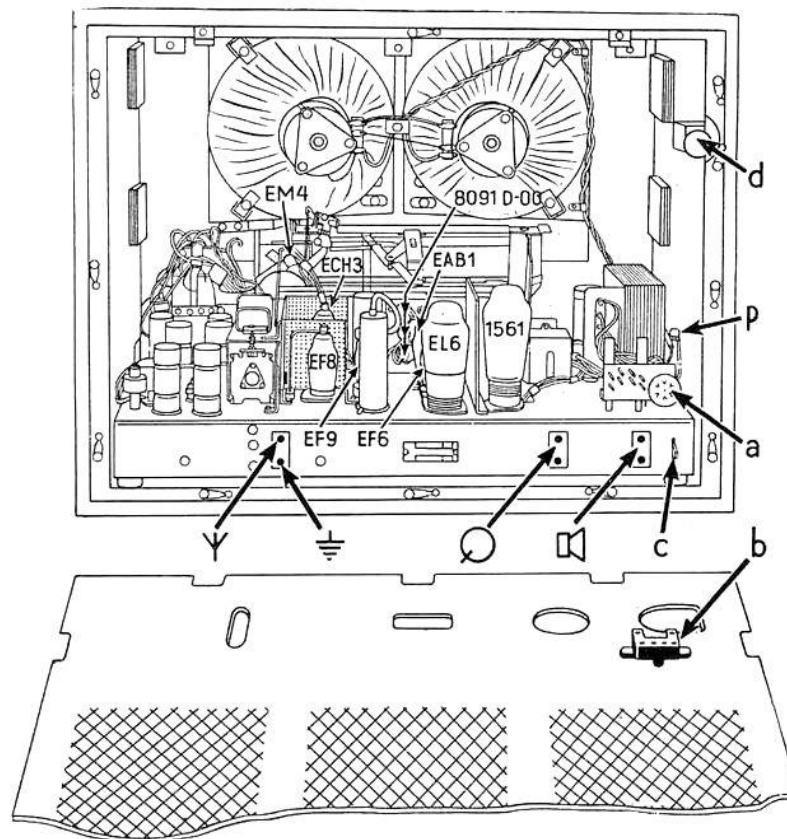
1. Je-li správně připojena antena a uzemnění a není-li snad antena anténím vypínačem spojena se zemí.
2. Jsou-li elektronky a jejich čepičky správně nasazeny a mají-li všude dobrý dotyk.
Nezahřeje-li se některá z elektronek několik minut po zapnutí proudu, možno soudit na přerušené vlákno. Zda tomu tak je, lze zjistit výměnou za novou elektronku PHILIPS „MINIWATT“ téhož typu.
3. Není-li páčka voliče přednesu v levé krajní poloze (pod žlutým bodem) určené k přehrávání gramofonových desek.
4. Není-li snad vypnut vypínač vestavěného reproduktoru „c“ (obraz na str. 3).

Je-li příjem rušen silnými poruchami, jsou tyto obvykle zaváděny do přijímače antenou a uzemněním. Ozývá-li se rušení též po odejmutí anteny a uzemnění, dejte si přijímač přezkoušet svým dodavatelem.

Při reklamaci se vždy obraťte na obchodníka, který Vám přístroj dodal. Ten si v případě potřeby vyžádá další pokyny od firmy PHILIPS.

k trupu přijímače vroubkovaným šroubkem. Při výměně ukazatele ladění nutno tento šroubek nejprve vyšroubovati.

Je-li třeba nahradit některou ze tří osvětlovacích žárovek typu 8091-D 00, natočte její objímku o čtvrt kruhu doleva a vysuňte ji směrem dozadu z jejího držátka. Žárovku pak snadno z objímky vyšroubujete.



Pohled do přijímače PHILIPS 990 po odejmutí zadní stěny.

- | | | | |
|---|-----------------------|---|-------------------------------|
| a | přepojovač napětí | ∇ | antena |
| b | bezpečnostní nástrčka | ⊥ | uzemnění |
| c | vypínač reproduktoru | ⊙ | přípojka gramofonové přenosky |
| d | ladící klíč | ⊠ | přípojka dalšího reproduktoru |
| P | tepelná pojistka | | |

Připojení na síť a přepojovač napětí

Dříve než připojíte přijímač k síti, přesvědčte se, zda jest přístroj zapojen na napětí a druh proudu (\sim střídavý nebo = stejnosměrný) Vaší síťové přípojky, neboť vadným přepnutím můžete přijímač vážně poškodit. Údaje o napětí a druhu proudu ve svém bytě zjistíte nejlépe na elektroměru. Totéž napětí má být viditelné kruhovým otvorem v zadní stěně vedle bezpečnostní nástrčky. Kdyby údaj v otvoru



zadní stěny nesouhlasil s napětím sítě, přepněte přijímač na správné napětí povytažením kruhového kotoučku „a“ (obr. na str. 3) a jeho natočením tak, aby číslo, označující žádané napětí, bylo nahoře a bylo jej vidětí otvorem v zadní stěně. Kotouček přepojovače lze naříditi na tato napětí: 110, 125, 145, 200, 220, 245 voltů, takže s přípustnými úchytkami lze přijímače používatí na všechna síťová napětí od 105 až do 260 voltů.

Bezpečnostní nástrčka

Druh proudu, na něž je přijímač zapojen, jest patrný v otvoru bezpečnostní nástrčky „b“ (obr. na str. 3). Přijímač je zapojen na proud střídavý (40—100 kmitů), je-li v otvoru viditelná značka „ \sim “. Přijímače přizpůsobené i na stejnosměrnou síť jsou označeny 990 X. Před zapojením na stejnosměrnou síť musí se však doplniti vibrátorovým měničem PHILIPS a otvorem bezpečnostní nástrčky musí býti viditelná značka „=“. Nesouhlasí-li označení v otvoru bezpečnostní nástrčky s druhem proudu Vaší domovní přípojky, pak vyšroubujte oba šroubky na vnitřní straně nástrčky, otočte nástrčku i isolační deštičku s označením o půl kruhu a opět přišroubujte na kovovou plotničku, umístěnou na vnější straně zadní stěny tak, aby příslušné označení bylo viditelné v jejím otvoru.

Je-li vše upraveno podle těchto pokynů, zasuňte zadní stěnu pod přichytky v horní části skříně, nasuňte nástrčku na přívodní kuličky v přijímači a dobře zamáčkněte. Pak zadní stěnu připevněte otočením obrtlíků.

Připojovací zdířky

Antenní přívod zasuňte do zdířky označené „†“, přívod od uzemnění do zdířky označené „ $\frac{1}{2}$ “.

Přídavný reproduktor.

Na zdířky označené „ \llcorner “ můžete připojiti další nízkohomový reproduktor (impedance asi 5 ohmů), tedy elektrodynamický reproduktor bez výstupního transformátoru. Pro připojení starších magnetických reproduktorů nutno použití vhodného převodního transformátoru.

Vypínač reproduktoru viz pohled zezadu „c“ (obr. na str. 3).

Používáte-li vestavěného reproduktoru, musí býti páčka přepínače „c“ stále dole. Používáte-li druhého reproduktoru a chcete-li vestavěný reproduktor vypnouti, posuňte páčku přepínače nahoru (viz též označení na zadní stěně přijímače).

Gramofonová reprodukce.

Chcete-li použiti přijímače na přehrávání gramofonových desek, připojte přenosku na zdířky označené „D“ (obr. na str. 3) na zadní stěně přijímače. Páčku voliče přednesu pod soupravou tlačítek posuňte zcela do leva (proti žluté značce). Hlasitost a zabarvení zvuku si nařídíte stejnými knoflíky jako při příjmu rozhlasu.

STÁLOST PŘÍJMU

Všeobecně známý zjev, únik (t. zv. fading), způsobuje, že síla přijímaných signálů mnoha vysilačů se mění a tím se mění i hlasitost reprodukce. Tento zjev se projevuje zvláště při nastávajícím soumraku. Přijímač jest proto opatřen samočinným vyrovnavačem citlivosti, který udržuje hlasitost přednesu stále stejnou. Zeslábne-li přijímaná vlna příliš, což se stává zvláště na krátkých vlnách, nebo je-li vinou špatné anteny příjem vůbec příliš slabý, nemůže ani samočinné vyrovnávání hlasitosti udržeti stálý příjem.

Zúží-li se světlé plošky ukazatele ladění, a vystoupí-li šumot a poruchy při reprodukci rušivě, je to známkou, že vlna zeslábla a že přijímáme s největší možnou citlivostí. Ochabnutí příjmu jest pak mnohdy provázeno skreslením přednesu; proti tomu nelze v přijímači technicky nic podniknouti. Samočinné vyrovnávání citlivosti vyžaduje co největší pečlivosti při ladění; přijímač je nutno velmi přesně naladiti na střed přijímané vlny. Ježto právě působením samočinného vyrovnávání citlivosti nelze vždy sluchem spolehlivě naléztí bod, kdy jest přesně naladěno, nutno ladění kontrolovati podle ukazatele ladění.

příjem rušen elektrickými stroji v sousedství, poraďte se s odborníkem, který určí, zda poruchy odstraní stíněný svod anteny, nebo zda jest nutno provésti opatření přímo na rušících strojích.

Někdy se stává, že v přestávce se na vlně přijímaného vysílače slabě ozývá program jiné stanice, ač vedle vlny zjev mizí; jde o tak zvaný lucemburský efekt. Příčina tohoto zjevu je mimo přijímač a nelze ji odstraniti.

PŘÍJEM KRÁTKÝCH VLN

Zvláštní předností krátkých vln jest možnost přijímatí vysílače z velkých vzdáleností a poměrně malé rušení příjmu atmosférickými poruchami, které zvláště v létě téměř znemožňují poslech na středních a dlouhých vlnách. Příjem na krátkých vlnách není však tak stálý a spolehlivý jako na vlnách delších. Jsou dny, kdy jest příjem velmi špatný a jindy opět předčí veškerá očekávání.

Rovněž podmínky příjmu na různých pásmech se velmi liší.

Vlny kratší než 20 m (13, 16 a 20 m pásmo) jsou tak zvané vlny denní a proto vysílače, pracující na těchto vlnách, lze nejlépe přijímatí, je-li dráha jejich šíření převážně ozářena denním světlem.

Vysílače s vlnovou délkou mezi 20 až 30 m (25 a 30 m pásmo) jsou dobře slyšitelní jak ve dne, tak i v noci.

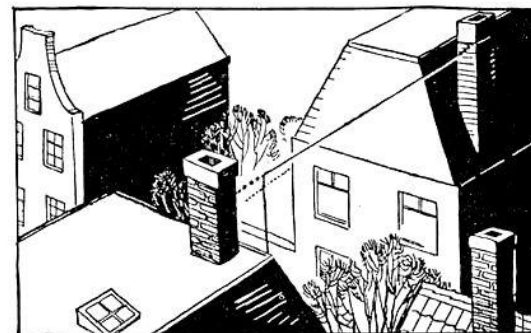
Vysílače s délkou vlny kolem 50 m (pásmo 40 až 50 m) jsou vysloveně noční a příjem těchto se daří na větší vzdálenosti, není-li dráha, kterou musí překlenouti, ozářena denním světlem.

Mnohé krátkovlnné vysílače náhle mění délku své vlny, jiné opět vykazují malé odchylky od vlny, na které mají vysílati. První případ se projeví tím, že po stisknutí tlačítka se vysílač vůbec neozve, v druhém případě pak může býti příjem neuspokojivý. Odchylky můžete však snadno vyrovnati knoflíkem rozšířovače pásma.

Budete-li se říditi dalšími pokyny, dosáhnete nejnázce úspěšného příjmu krátkých vln.

1. Abyste vysílač nepřeslechli, používejte rozšířovače pásma.
2. Přesvědčte se v rozhlasových pořadech, zda vysílač, který chcete přijímatí, skutečně vysílá. Mnoho krátkovlnných vysílačů pracuje jen v určité dny a hodiny v týdnu. Počítejte též s časovými rozdíly mezi místem vysílače a místem příjmu.
3. Mnohé vysílače používají t. zv. směrové anteny. Lze proto očekávati jejich dobrý příjem jen v určitých oblastech.
4. Příjem krátkých vln je silně ovlivňován sluncem a může proto býti dnes špatný, kdežto zítra překoná veškeré očekávání.

Jaká antena má být . . .

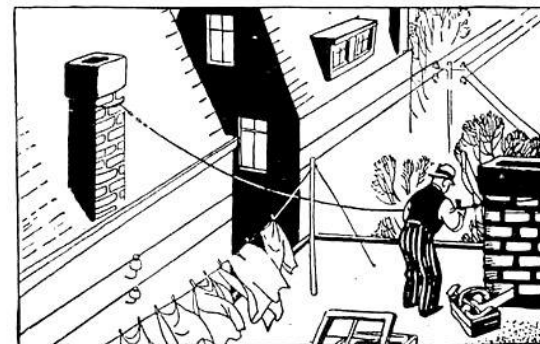


Antena a uzemnění

Přijímač nemá síťové anteny. Kvalitní přijímač má býti připojen vždy na dobrou vnější antenu, neboť příjem, kterého docílíte, závisí velkou měrou na použité anteně a uzemnění.

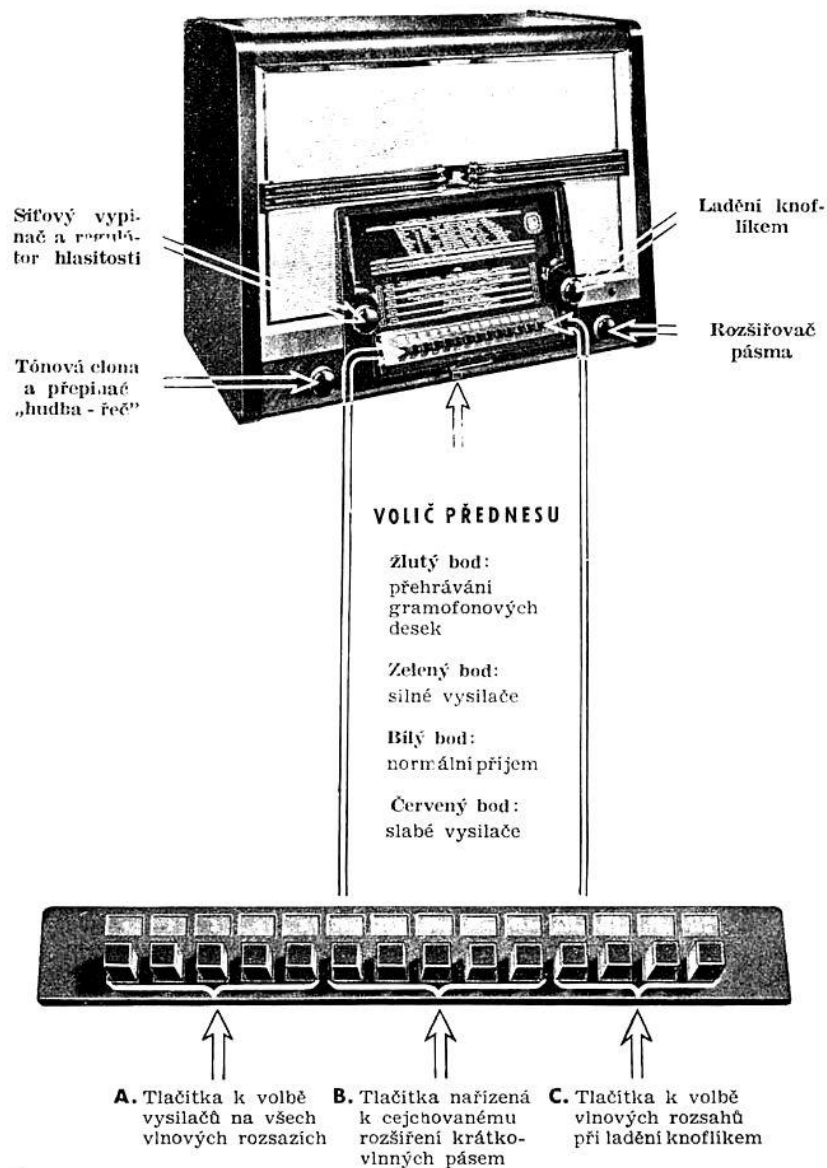
Dobrá antena má býti zavěšena co možná nejvýše ve volném prostoru, v délce 25—35 m (i se svodem). Nelze-li napnouti dostatečně dlouhou antenu, napněte dva dráty souběžně ve vzdálenosti aspoň 1 m. V oblastech zamořených poruchami doporučuje se použití anteny se stíněným svodem; pak jest nutno prodloužiti antenu o stejnou délku, jako jest její stíněná část. Je také velmi důležité, aby antena a její svod byl co nejdále od rušivých zdrojů (od elektromotorů, vedení silnoproudých, telefonních atd.) a též od kovových žlabů, střech a okapů. I nejlepší antena může však býti zkažena dlouhým nebo špatně izolovaným přívodem. Proto stavte přijímač vždy co nejbližší místu, kudy jest antena zavedena dovnitř místnosti. Při dobrých podmínkách stačí k příjmu silných místních vysílačů (z nouze) také náhražková, nebo pokojová antena. Také uzemňovacího vedení lze z nouze použiti jako anteny; v tomto případě zůstane uzemňovací zdička volná.

Nemá-li býti příjem poruchami ze sítě, nutno použití dobrého uzemnění (co nejkratší vedení z měděného drátu, o průměru nejméně 1,5 mm), nejlépe na zvláštní uzemňovací desku, uzemňovací trubku nebo na vodovodní potrubí. Uzemňovací desku nebo trubku nutno zakopati nebo zaraziti do země, aby dosahovala vrstvy stále vlhké půdy. Uzemňujeme-li na vodovodní potrubí, je třeba trubku v místě přípojky leskle oškrabati a použití dobře přiléhající uzemňovací svorky. Plynovod a rozvod ústředního topení se za uzemnění nehodí.



. . . a jaká být nemá

OBSLUHA – VRCHOL JEDNODUCHOSTI



9. Původní štítek nad tlačítkem nahraďte štítkem se jménem vysílání právě nařazeného. Příslušný štítek vystříhnete z tabulky, přiložené k návodu. Na konec zasuňte ozdobnou desku na své místo.

B. Ve vlnovém rozsahu „4“

1. Na vysílání. Při ladění na vysílání je postup stejný, jak uvedeno pod A, avšak ukazatel rozšiřovače pásma nutno nejdříve naříditi knoflíkem rozšiřovače proti trojúhelníkové značce ve středu stupnice.
2. Na vlnové pásmo k samočinnému ladění s cejchovaným rozšířením pásma. Chcete-li některé z pěti levých tlačítek naříditi na samočinné ladění s cejchovaným rozšířením pásma, nebo oprávněním naříditi některého z pěti tlačítek k tomu určených, nařídíte ukazatel rozšiřovače na vlnovou délku vysílání, který právě vysílá a jehož vlnovou délku přesně znáte. Pak postupujte jak uvedeno a vyladíte klíčem přesně zvolený vysílání. Tak docílíte samočinného ladění s cejchovaným rozšířením pásma.

Upozornění! Při ladění vysílání na vlnovém rozsahu „4“ opakujte nařazení tlačítka nejméně jednou, při tom otáčejte ladicím klíčem velmi pomalu v obou směrech, neboť byste hledaný vysílání snadno přeslechli. Ladicí klíč při ladění nezasuňte hlouběji, než je třeba.

RUŠENÍ

Ačkoli přijímačem lze dosáhnouti takové odladivosti (selektivity), že její každé další zvyšování by zhoršovalo přednes, nesmíte očekávat, že budete přijímat všechny vysílání zcela bezvadně. Rozhlasové pásmo jest totiž vysílání tak přeplněno, že mnohé z vysílání pracují v těsnějším vlnovém sousedství než 9 kc, ač takového pásma je nezbytně zapotřebí k dobré reprodukci. Někdy dokonce mají dva nebo i několik vysílání stejnou délku vlny. Kromě toho závisí nerušený příjem na poměru síly vysílání přijímaného a rušícího.

Odladivost lze u tohoto přístroje řídit páčkou voliče přednesu (páčka pod soupravou tlačítek). Je-li páčka zcela vpravo (pod červeným bodem), dosáhnete nejvyšší prakticky možné ostrosti ladění. Je-li přijímač přes to rušen sykoty nebo pískáním, pak mnohdy pomůže potlačení vysokých tónů; toho dosáhnete, natočíte-li knoflík tónové clony (spodní knoflík vlevo) podle potřeby doleva. Je-li páčka voliče reprodukce pod bílým bodem, je ostrost ladění menší, avšak jakost přednesu se podstatně zlepšuje. Posunete-li páčku pod zelenou značku, je jakost přednesu nejlepší, avšak ostrost ladění nejmenší. Těto polohy lze proto použít toliko při velmi silných vysíláních. Dále se přesvědčte ukazatelem ladění, zda jest přijímač přesně naladěn na střed nosné vlny. Nepřesným naladěním se zhorší nejen jakost přednesu, nýbrž i odladivost, a také poruchy jsou mnohem silnější. Je-li

zvolit libovolnou kombinaci, na př. dva dlouhovlnné vysilače, tři vysilače na středních vlnách, tři vysilače na krátkých vlnách a dvou tlačítek použití k samočinnému ladění s cejchovaným rozšířením pásma. Nařízení tlačítek se provádí takto:

NAŘÍZENÍ VLNOVÉHO ROZSAHU

1. Tlačítko, které chcete nařídit, nechte v normální poloze; je-li stisknuto, uveďte je do základní polohy stisknutím kteréhokoli jiného tlačítka.
2. Odejměte ozdobnou kovovou deštičku kolem tlačítek. Uchopte tuto deštičku na obou koncích a táhněte směrem dopředu. Na levé krajní tlačítko je nasunut papírový štítek se schématem přepínání.
3. Tlačítko, které chcete seřídit, povytáhněte a pak natočte tak, že jeho strana, označená bílou ryskou, se nalézá ve správné poloze: pro vlnový rozsah „1“ (708—2000 m) bílá ryska nahoře, pro vlnový rozsah „2“ (165—585 m) bílá ryska vpravo, pro vlnový rozsah „3“ (46—166 m) bílá ryska dole a pro vlnový rozsah „4“ (13,6—46 m) bílá ryska vlevo.

NAŘÍZENÍ NA ZVOLENÝ VYSILAČ

A. Na vysilač ve vlnovém rozsahu „1“, „2“ nebo „3“

1. Stiskněte tlačítko, které chcete nařídit.
2. Ladicí knoflík silou vytáhněte a odstraňte.
3. Až se opět osvětlí ladicí stupnice (nikdy však dříve), zasuňte bakelitový ladicí klíč „d“ (který se nalézá pod levým horním rohem zadní stěny — viz obr. na str. 3) do dutiny ladicího knoflíku.
4. Klíč opatrně přitlačte a natočte tak, aby příčný kuliček uvnitř dutiny klíče zapadl do drážky stavěcího šroubu.
5. Nalad'te klíčem — stejně jako ladicím knoflíkem — žádaný vysilač; při tom netlačte na ladicí klíč.
6. Pozorujte ukazatel ladění; po přesném vyladění klíč vytáhněte.
7. Doporučuje se naladění opakovat. Před tím stiskněte libovolné tlačítko a vyčkejte, až se stupnice osvětlí, pak stiskněte nařizované tlačítko znovu a bakelitovým klíčem dolaďte event. rozdíl v ladění. Největší přesnosti ladění docílíte, když poslední pohyb klíče se děje směrem do prava.
Výstraha! Na klíč nikdy netlačte, není-li stupnice osvětlena!
8. Ladicí klíč odstraňte a zasuňte opět ladicí knoflík na své místo.

OBSLUHA PŘIJIMAČE

Je-li přístroj správně připojen podle pokynů na straně 3. a 4., zapněte přijímač otočením levého horního knoflíku do prava, až uslyšíte klapnutí vypínače. Páčku voliče přednesu (páčka pod tlačítkovou soupravou) posuňte do polohy pro normální příjem, to jest pod bílý bod.

VOLBA VYSILAČE LADICÍM KNOFLÍKEM

A. Na vlnových rozsazích „1“, „2“ a „3“

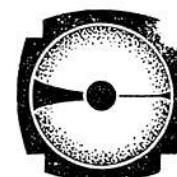
1. Stisknutím příslušného tlačítka volte vlnový rozsah, na kterém vysílá zvolený vysilač.
Rozsah „1“ = 708—2000 m (424—150 kc) (dlouhé vlny).
Rozsah „2“ = 165—585 m (1819—513 kc) (střední vlny).
Rozsah „3“ = 46—166 m (6520—1807 kc).
2. Vyčkejte až se opět osvětlí ladicí stupnice, což jest znamením, že ladicí knoflík jest zapojen na ladicí mechanismus přijímače.
Posuňte stupnicový ukazatel otáčením ladicího knoflíku (horní knoflík vpravo) na žádanou vlnovou délku, nebo na políčko u jména žádaného vysilače. Pozorujte při tom ukazatel ladění vpravo na stupnici a jemně pootáčejte ladicím knoflíkem v obou směrech tak, aby vzdálenost mezi zeleně svítícími ploškami ukazatele byla co nejmenší, bez ohledu na to, zda stupnicový ukazatel je ve středu příslušného políčka. Ukazatel ladění má dvě různé citlivé části; zeleně svítící plošky méně citlivé části se přibližují jen při naladění na silný vysilač.



Nenaladěno



Naladěno na slabý vysilač



Naladěno na silný vysilač

B. Na vlnovém rozsahu „4“ (příjem krátkých vln)

1. Stiskněte pravé krajní tlačítko, určené pro rozsah „4“ = 13,6—46 m (22 až 6,5 Mc).
2. V tomto případě se kromě hlavní stupnice osvětlí též stupnice s rozšířenými krátkovlnnými rozsahy. Naříďte ukazatel rozšiřovače pásma knoflíkem (dolní knoflík vpravo) tak, aby stál proti trojúhelníku ve středu stupnice, neboť cejchování krátkovlnného rozsahu „4“ jest správné jen v tomto případě.

*) Těmito čísly jsou označeny rozsahy na levé straně stupnice.

3. Naladíte nejdříve otáčením ladícího knoflíku (horní knoflík vpravo) žádaný vysílač.
4. Použijete-li knoflíku rozšiřovače pásma, stane se naladění tak snadným a pohodlným jako na ostatních vlnových rozsazích. Knoflík rozšiřovače pásma nastavíte tak, aby vzdálenost mezi zeleně svítícími ploškami ukazatele ladění byla co nejmenší.

SAMOČINNÉ LADĚNÍ S CEJCHOVANÝM ROZŠÍŘENÍM PÁSMŮ

1. Stisknete tlačítko pro žádané krátkovlnné pásmo. Tím se vyřadí samočinně z provozu ladící knoflík.
2. Vyčkejte, až se opět zapojí osvětlení ladící stupnice a nařídíte stupnicový ukazatel knoflíkem rozšiřovače pásma (vpravo dole) na žádanou vlnovou délku. Pak opravte ladění jemným pootáčením knoflíku rozšiřovače pásma v obou směrech tak, aby vzdálenost mezi zeleně svítícími ploškami ukazatele ladění byla co nejmenší.

Nejdůležitější vysílače, které vysílají na jednotlivých krátkovlnných pásmech, jsou na příslušných stupnicích rozšířených pásem uvedeny. (Neočekávejte však, že budete tyto vysílače přijímat v libovolnou dobu; bližší vysvětlení naleznete v kapitole „přijem krátkých vln“.)

Upozornění: Pět středních tlačítek nemusíte použít výhradně k tlačítkovému ladění s cejchovaným rozšířením pásma; můžete je místo toho použít i k samočinnému vyladění libovolných vysílačů na kterémkoli ze čtyř vlnových pásem (viz stranu 9, kapitola „Seřízení tlačítek“).

VOLBA VYSÍLAČŮ TLAČÍTKY

Levých pět tlačítek je vyhrazeno samočinné volbě vysílačů. Není-li některé z tlačítek seřizeno, nebo chcete-li změnit seřizování některého tlačítka, postupujte podle pokynů, uvedených na str. 9. Tlačítka můžete naříditi na kterýkoli vysílač na libovolném pásmu, dokonce lze je použít i pro krátkovlnné vysílače na pásmu 13 m. Těchto tlačítek lze také použít k samočinnému ladění s cejchovaným rozšířením pásma. O nařizování tlačítek viz str. 9, kapitola „Seřízení tlačítek“

K přesnému naladění vysílače, na nějž je některé z tlačítek seřizeno, stisknete tlačítko. Je-li tlačítko seřizeno na vysílač v krátkovlnném rozsahu „4“ (stupnice rozšířených pásem se osvětlí) nařídíte ukazatel rozšiřovače pásma jeho knoflíkem (spodní knoflík vpravo) na trojúhelníkovou značku ve středu stupnice. Nepatrné odchylky, vzniklé kolísáním vlnové délky přijímaného vysílače vyrovnejte posunutím ukazatele rozšiřovače pásma v mezích políčka pod trojúhelníkovou značkou příslušným knoflíkem v obou směrech, až je vyladění zcela přesné.

JAK NAŘÍDÍTE SPRÁVNĚ REPRODUKCI

Volič přednesu (páčka pod tlačítkovou soupravou)

Abyste dosáhli co nejlepšího příjmu, jest třeba, aby páčka voliče přednesu byla ve vhodné poloze. Zkuste proto po naladění žádaného vysílače s voličem přednesu v poloze pro normální příjem, zda nedocílíte zlepšení příjmu posunutím páčky voliče do některé jiné polohy. V poloze pro normální příjem (páčka voliče přednesu pod bílým bodem) je selektivita a citlivost přijímače tak upravena, že u všech vysílačů s výjimkou velmi slabých nebo velmi silných stanic docílíte vynikajícího přednesu.

A. Přijímáte-li velmi slabý vysílač, jehož vlna je slabší než poruchové pole, zlepšíte příjem podstatně posunutím páčky voliče přednesu na největší citlivost (pod červený bod). V této poloze jsou však vysoké a hluboké tóny částečně utlumeny, takže přednes není tak dokonalý, jako při nařizování na normální příjem. Proto používejte této polohy jen pro příjem velmi slabých vysílačů.

B. Přijímáte-li blízký silný vysílač — kdy zeleně svítící plošky ukazatele ladění splývají — posuňte páčku voliče reprodukce do polohy pro příjem silných vysílačů (páčka pod zeleným bodem). Zabráníte tak přetížení přijímače. V této poloze se zmenší odladivost přijímače, takže reprodukce vysokých tónů je lepší než v poloze pro normální příjem. Zmenšení citlivosti a odladivosti má za následek, že lze této polohy použít jen při příjmu velmi silných vysílačů.

Regulátor hlasitosti (horní knoflík vlevo).

Tímto knoflíkem si nařídíte hlasitost reprodukce. Samočinné ladění jest úplně tiché.

Tónová clona (spodní knoflík vlevo).

Knoflíkem tónové clony provádějí se dva úkony.

Točíte-li knoflíkem, měníte reprodukci vysokých tónů. Nejlepší reprodukce vysokých tónů docílíte, je-li knoflík tónové clony vytočen zcela do prava. Otáčením knoflíku doleva potlačujete vysoké tóny; tak lze mnohdy zmenšit rušení sousedním vysílačem, nebo potlačit šumot jehly při reprodukci gramofonových desek.

Přepínač „hudba-řeč“ se ovládá **ovytažením** nebo **zasunutím** knoflíku tónové clony. V poloze „hudba“ (knoflík zasunut) jsou reprodukovány nezeslabené hluboké tóny. Při řeči lze srozumitelnost některých vysílačů zlepšit, povytáhneme-li tento knoflík (poloha „řeč“). Polohy knoflíku pro řeč lze mnohdy s výhodou použít k potlačení hučení, zavlněného sousedním vysílačem, nebo k potlačení rychlého úniku.

SEŘÍZENÍ TLAČÍTEK

Jak již bylo uvedeno, je všech deset levých tlačítek naprosto stejných. Všechny lze naříditi buď na kterýkoli vysílač na libovolném pásmu, nebo na krátkých vlnách k samočinnému ladění s cejchovaným rozšířením pásma. Můžete si tedy